

spis treści

Wstęp	7
I – PRACE KONSERWATORSKIE:	
<i>Anna Strzoda, Anna Molenda</i>	
Wykaz prac konserwatorskich przeprowadzonych przy zabytkach ruchomych na podstawie pozwoleń wydanych w 2011 roku.	11
<i>Krzysztof Spychała</i>	
Ochrona zabytków archeologicznych na terenie województwa opolskiego w 2011 roku.	25
<i>Iwona Solisz, Dorota Kowalik-Kociszewska</i>	
Prace konserwatorskie i adaptacyjne willi Fränkla w Prudniku. Okiem konserwatora wojewódzkiego. Okiem konserwatora kierownika prac konserwatorskich.	55
<i>Paweł Godlewski</i>	
Zamek w Prószkowie. Historia założenia i rewaloryzacji.	71
<i>Beata Wewiórka</i>	
Konserwacja i restauracja obrazu epitafijnego ze sceną Ukrzyżowania I poł. XVII w. z kościoła pod wezwaniem Podwyższenia Krzyża Świętego w Wierzbicy Dolnej.	81
<i>Katarzyna Mecmajer</i>	
Próba wskazania wspólnych cech warsztatowych obrazów z wizerunkiem <i>Matki Boskiej Wspomożycielki</i> z Piotrowic Nyskich i Ligoty Wielkiej w oparciu o prace badawcze i konserwatorskie.	87
II – BADANIA I ODKRYCIA:	
<i>Czesław Lasota, Maciej Małachowicz</i>	
Wyniki badań architektonicznych „Wieży Piastowskiej” w Opolu na Ostrówku.	103
<i>Andrzej Legendziewicz</i>	
Badania architektury Opola. Dawne kolegium Jezuickie (obecnie Muzeum Śląska Opolskiego).	121
<i>Jerzy Romanow</i>	
Fortyfikacje miejskie Byczyny. Wyniki badań archeologiczno-architektonicznych przedbramia przy Wieży Niemieckiej w 2009 r.	139
<i>Paweł Dąbrowski, Edward Drużyłowski, Rafał Śledzik-Kamiński</i>	
Badania archeologiczno-antropologiczne przy kościele filialnym pw. św. Piotra i Pawła w Rożnowie, gm. Wólczyn.	145
<i>Marek Bednarek</i>	
Wstępne wyniki badań na osadzie hutniczej z okresu wpływów rzymskich w Polskiej Cerekwi, gmina loco.	149
<i>Eryk Wodejko</i>	
Badania archeologiczno-architektoniczne na Starym Mieście w Namysławie.	155
<i>Mariusz Krawczyk</i>	
Relikty murów odsłonięte przy tak zwanym „Lisim Ganku” stanowiącym łącznik klasztoru i zamku w Głogówku.	171

Wojciech Lonak

Osada wczesnośredniowieczna w Ligocie Oleskiej, gm. Radłów. Badania w latach 2008-2011..... 175

Lech Marek, Paweł Samborski

Ratownicze badania archeologiczne na stanowisku Stare Kolnie 4, pow. opolski,
gm. Popielów. 18-27.07.2011..... 187

Patrycja Burczak, Radosław Preis

Omówienie wyników nadzoru archeologicznego i ratowniczych badań archeologicznych
przeprowadzonych w Wołczynie, przy ul. Kościelnej 2..... 199

III – SPRAWOZDANIA I KOMUNIKATY:

Ewa Matuszczyk-Rychlik

Digitalizacja i internetowa prezentacja archiwalnych zbiorów dotyczących zabytków
archeologicznych z terenu Czech Wschodnich i Śląska Opolskiego. 207

Patrycja Szkółka

Dotacje udzielone przez Opolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w roku 2011..... 211

IV – DO DYSKUSJI „ROZWAŻANIA NA TEMAT”:

Ks. Grzegorz Poźniak

Organy piszczalkowe w Branicach..... 219

Monika E. Adamska

Cmentarz komunalny w Opolu Półwsi autorstwa Gustava Allingera na tle jego
działalności zawodowej. 227

Elżbieta Wijas-Grocholska

Ceglane ogrodzenia na Śląsku Opolskim..... 243

IN MEMORIAM

Dr Jerzy Romanow (1941-2012). Badacz dziejów Śląska. Wspomnienie. 255

Wstęp

Zapraszam Państwa do wspólnej podróży po różnorodnych zabytkach województwa opolskiego. Na tle innych regionów nasze zabytki wciąż są mało znane, a szkoda bo mamy wiele unikalnych i cennych dzieł, które powinny być wizytówką miejscowości i regionu. Tym bardziej, że część z nich może być wzorem zachowania i utrzymania zabytku.

W niniejszym tomie prezentujemy tematy dotyczące prac badawczych, konserwatorskich i adaptacyjnych w zabytkach nieruchomych. Dzięki przygotowywanym pracom konserwatorskim i adaptacyjnym dotyczącym Wieży Piastowskiej w Opolu zostały wykonane szczegółowe badania tego obiektu i jego otoczenia, w informatorze prezentujemy wyniki badań architektonicznych, które wyodrębniły w zabytku dziesięć faz budowlanych. Rok 2011 był przede wszystkim rokiem, w którym kończone były duże i interesujące projekty remontowo-konserwatorskie dotyczące cennych obiektów, stanowiących własność samorządów gminnych i powiatowych. Pracom konserwatorskim m.in. poddany został renesansowy zamek Prószkowskich w Prószkowie, pełniący obecnie funkcję domu pomocy społecznej. Uratowano najstarszy wiszący most żelazny w Europie wykonany w Ozimku, wyremontowano na potrzeby miejskiego ośrodka kultury willę Fränklów w Prudniku. Obiekty te są charakterystycznym przykładem podejmowanych w ostatnich latach przez samorządowych właścicieli zabytków, działań zmierzających do przeprowadzania remontu budynków przy wsparciu inwestycji z funduszy unijnych. Warto podkreślić, że trud i wysiłek oraz jakość prac konserwatorskich, a także sposób zagospodarowania obiektów został doceniony w ogólnopolskim konkursie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego „Zabytek Zadbany” – edycja 2012. Wszystkie te obiekty zostały laureatami konkursu, zaś most w Ozimku został uhonorowany tytułem ZABYTEK ZADBANY w kategorii specjalnej architektura przemysłowa i dziedzictwo techniki. W tej kategorii nominowany do finału był jeszcze jeden obiekt z Opolszczyzny: mała młotownia w zespole obiektów zabytkowych Huty Żelaza w Zagwizdzu.

Ważnym aspektem pracy wojewódzkiego urzędu ochrony zabytków pozostają działania zmierzające do rozpoznania i zachowania zabytków ruchomych. Dzięki współpracy z Akademią Sztuk Pięknych w Krakowie zostały przeprowadzone prace konserwatorskie przy obrazie *Matki Boskiej Wspomożycielki* z Piotrowic Nyskich a jednocześnie powstała interesująca praca magisterska dotycząca wspólnych cech warsztatowych tego obrazu z analogicznym przedstawieniem Maryi z Ligoty Wielkiej (pierwotnie z pałacu w Ściborzu).

Jak w każdym numerze informatora istotną częścią są artykuły poświęcone tematyce archeologicznej. Dzięki realizowanym w roku 2011 badaniom uzupełniliśmy wiedzę na temat historycznej zabudowy m.in. Namysłowa i Głogówka. W sposób szczególnie polecam artykuł poświęcony badaniom fortyfikacji miejskich Byczyny, jest to bowiem jeden z ostatnich tematów badawczych realizowanych przez zmarłego dr. Jerzego Romanowa, wieloletniego badacza dziejów Śląska.

W informatorze znajdziecie Państwo zdecydowanie więcej różnorodnych i ciekawych tematów. Mam nadzieję, że każdy miłośnik zabytków znajdzie coś interesującego i odkrywczego dla siebie. Miłej lektury.

Iwona Solisz

Opolski Wojewódzki Konserwator Zabytków